

Promemorian Anmälningssplikt för att leda bort grundvatten från kalkstenstäckter

Er beteckning: M2021/01463

Lännsstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över promemorian *Anmälningssplikt för att leda bort grundvatten från kalkstenstäckter*.

Lännsstyrelsens synpunkter

Sammanfattningsvis bedömer Lännsstyrelsen att det finns flera principiella och generella omständigheter som talar emot förslaget i promemorian. Skälen för detta redovisas närmare nedan. Lännsstyrelsen i Västra Götalands län har dock inte detaljerad kunskap om den aktuella verksamheten på Gotland. Inga kalkstenstäckter i Västra Götaland berörs av förslaget i promemorian. Lännsstyrelsen avstår därmed från att ta ställning till om förslaget bör tillstyrkas eller avstyrkas.

Lännsstyrelsen bedömer att det är olämpligt att införa anmälningssplikt för omfattande grundvattenbortledning. I SOU 2003:124, En effektivare miljöbedömning – delbetänkande från Miljöbalkskommittén (sida 185) anges att ett anmälningssplikt förfarande när det gäller uttag av grundvatten är olämpligt och inte bör införas. I Prop. 2004/05:129 (sida 73) anges att de verksamheter där anmälningssplikt kan anses tillräckligt inte ska vara mer omfattande än att de berörda inte kan antas ha något att invända mot verksamheten. En större grundvattenverksamhet påverkar typiskt sett ett stort antal fastigheter och stora arealer mark- och vattenområden. Det kan även vara svårt att avgränsa påverkansområdet för verksamheten och bedöma vilka konsekvenser som uppstår.

Förslaget i promemorian innebär att det är tillräckligt med en anmälan för bortledning av grundvatten med en övre gräns om 1 100 000 kubikmeter per år. Bortledning av så stora volymer grundvatten får anses vara en omfattande vattenverksamhet och normalt vara en tillståndspliktig verksamhet samt i många fall kunna antas medföra en betydande miljöpåverkan. Möjligen är det begränsningen i tiden (12 månader) som kan medföra att det inte får en sådan betydande miljöpåverkan. För att hantera en anmälan av en verksamhet som kan beröra många enskilda och allmänna intressen behöver troligen tillsynsmyndigheten kräva in ett underlag som motsvarar en MKB, vilket i praktiken inte underlättar ett förfarande.

Cementas ansökan om förnyat tillstånd har avvisats eftersom Mark- och miljööverdomstolen anser att MKB:n är bristfällig avseende vilka miljökonsekvenser bortledning av grundvattnet kommer att få. Att då låta just den frågan, som domstolen inte anser är tillräckligt utredd, istället bli anmälningspliktig är tveksamt enligt Länsstyrelsens uppfattning. Även om bortledandet av grundvattnet inte kommer att vara av exakt samma omfattning i anmälningsärendet som i tillståndsprövningen.

Någon motivering till de övre gränserna för den föreslagna anmälningsplikten, 6000 kubikmeter per dygn respektive 1 100 000 kubikmeter per år, framgår inte av promemorian. Det kan noteras att volymerna är betydligt större än vad som gäller för anmälan om bortledning av vatten från en sjö.

Det är inte säkert att förslaget kommer få den effekt som önskas eftersom tillsynsmyndigheten kan komma att förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd på grund av verksamhetens påverkan på miljön. Förordningsändringen kommer att gälla i 16 månader, vilket är en kort tid om det krävs en ny tillståndsprövning genom alla instanser.

Cementa har överklagat Mark- och miljööverdomstolens dom till Högsta domstolen. Länsstyrelsen torde inte kunna fatta beslut i ett anmälningsärende som gäller samma verksamhet som är föremål för pågående prövning i domstol.

Kalkstenstäkter i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns det tre kalkstenstäkter, Cementas täkt i Skövde kommun samt Nordkalk och SMA Minerals täkter i Falköpings kommun. Täkterna har miljötillstånd som gäller i fem år eller mer från dagens datum. Förslaget enligt promemorian bedöms därmed inte ha några konsekvenser för de kalkstenstäkter som finns i Västra Götalands län.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze med vattenvårdshandläggaren Dan Hellman som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Sandra Brantebäck, avdelningschefen Sven Swedberg, enhetschefen Tor Segerbo, länsmiljöingenjören Samuel Edvardsson och länsjuristen Sabine Lagerberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia

christoffer.sheats@regeringskansliet.se
magnus.moreau@regeringskansliet.se